

УДК 338.48

Дзін І.І.¹, Богдан Н.М.²

¹ студ. гр. МГРС 2023-1, Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова

² д-р екон. наук, професор, Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова

**РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ
ТЕРИТОРІЙ ЯК ДЕТЕРМІНАНТА РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ**

Протягом останніх декілька десятиліть туристична індустрія перетворилася на одну з найприбутковіших галузей світової економіки, що суттєво впливає на різні аспекти економічного та соціального розвитку країн. Для регіонів України туризм має ключове значення у стимулюванні соціально-економічного прогресу та збереженні природних і культурних ресурсів, доступних у даних територіях. Основною метою розвитку туристичного сектору в Україні та її регіонах є створення сприятливих умов організаційного, правового та економічного характеру, які б сприяли зростанню цієї галузі. Це досягається через ефективне використання природних ресурсів, історико-культурного потенціалу України, а також забезпечення соціально-економічних інтересів населення і екологічної безпеки. Розвиток туристичного сектору в Україні вимагає цілеспрямованого підходу, що включає в себе розробку та реалізацію регіональних цільових програм. Серед ключових завдань, що постають при плануванні розвитку туристичної галузі, важливою є ідентифікація складових частин сукупного туристично-рекреаційного потенціалу, з акцентом на економічний аспект. Таке дослідження дозволяє провести подальшу кількісну та якісну оцінку можливостей туристичного розвитку. Вивчення аспектів рекреації та туризму здійснюється за допомогою різноманітних методологій і підходів, що нерідко викликає дискусії серед фахівців. Зазвичай, дослідження туристично-рекреаційної діяльності базується на системному, регіонально-цілісному, соціо-економічному та історико-логічному підходах, кожен з яких має свої особливості та переваги. Ці підходи дозволяють здійснювати комплексну оцінку та аналіз туристичних ресурсів, що в свою чергу сприяє більш ефективному плануванню та управлінню розвитком туристичного сектора в Україні та її регіонах.

На сучасному етапі соціально-економічного розвитку суспільства питання, пов'язані з управлінням туристичною та рекреаційною сферами, а також з ефективним використанням туристично-рекреаційного потенціалу регіонів, набувають дедалі більшої складності. Це явище можна пояснити, по-

перше, наявністю значних міжрегіональних диспропорцій, а по-друге, суб'єктивністю у процесах управлінського врегулювання у сфері туризму та рекреації. Суб'єктивні чинники в управлінні створюють ряд проблем, розв'язання яких вимагає застосування професійного і креативного підходу. Таким чином, управління регіональним розвитком туризму та рекреації, а також туристично-рекреаційним потенціалом, потребує інтеграції двох основних компонентів: розвитку науково-практичної діяльності в туристичній сфері та вдосконалення існуючих методик і підходів до управлінського процесу.

Компонентний склад туристично-рекреаційного потенціалу території надано на рис. 1.

Рис. 1. Компонентний склад туристично-рекреаційного потенціалу території

Розроблено авторами за [1]

Один з варіантів методики оцінки природного рекреаційно-ресурсного потенціалу навів О. О. Бейдик [1].

У разі бальної оцінки інфраструктурних рекреаційно-туристичних ресурсів України розглядають такі показники:

- 1) кількість закладів оздоровлення та відпочинку;
- 2) кількість туристичних готелів [1].

Туристично-рекреаційна індустрія України в контексті євроінтеграційних процесів потребує детального наукового обґрунтування свого розвитку, в якому ключову роль відіграє висококваліфікований персонал, який стає основним ресурсом для здійснення будь-якої економічної діяльності. Подальший розвиток сектора послуг формує нові вимоги щодо кадрового забезпечення в туристично-рекреаційній галузі, що вимагає значних інвестицій у підвищення кваліфікації та розвиток фахівців. Оскільки туристично-рекреаційна діяльність є надзвичайно різноманітною та багатогранною, вона потребує особливих підходів до управління кадровими ресурсами. Кадрове забезпечення туристично-рекреаційної сфери являє собою специфічну та систематичну діяльність, основним змістом якої є забезпечення регіону кваліфікованими професіоналами, що відповідають установленим критеріям, а також здійснення збору інформації про них. Це включає впровадження науково обґрунтованих методів відбору, розміщення, навчання, виховання та мотивування персоналу. Крім того, важливу роль у розвитку туристично-рекреаційної сфери відіграє матеріально-технічна база та інфраструктура, які забезпечують належний рівень обслуговування та сприяють залученню туристів [2].

Отже, задля забезпечення успішності та підвищення ефективності процесів розвитку туризму на рівні держави та окремих її регіонів необхідно планувати та реалізовувати проекти та програми розвитку туристично-рекреаційних ресурсів.

Список використаних джерел:

1. Бейдик О. О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування. Київ : «Київський університет», 2001. 395 с.

2. Черчик Л. М. Формування ринкових відносин у рекреаційному природокористуванні : монографія. Луцьк : ЛДТУ, 2006. 352 с.